

УДК 338.927:502.131

*Гуменна О.В.,
кандидат економічних наук, доцент, науковий співробітник
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»,
доцент кафедри маркетингу та управління бізнесом,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»*

СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ МОДЕЛІ В УПРАВЛІННІ СТАЛИМ РОЗВИТКОМ

На сьогодні не існує альтернатив для управління національними економіками у глобальному контексті, окрім сталого розвитку. Прийняття Порядку денного сталого розвитку до 2030 року [1] стало відповіддю на різноманітні кризи, з якими стикається наша планета. Доповідь Римському клубу в 2018 році визначає загальну кризу, з якою сьогодні стикається світ — не лише екологічну, а й соціальну, політичну, культурну та моральну, що загалом висвітлює кризи в демократіях та ідеологіях [2]. Ці виклики посилюються глобальними подіями, такими як пандемія COVID-19 і численні військові конфлікти. Отже, зростає занепокоєння щодо пошуку ефективних шляхів економічного розвитку в наші часи.

Сучасні економічні концепції або моделі економічного розвитку, такі як креативна економіка, цифрова економіка, шерингова (економіка спільного користування), циркулярна економіка та економіка щастя, набули помітного значення в дослідженнях завдяки їхньому потенціалу сприяти сталому економічному розвитку. Кілька ключових факторів підкреслюють важливість та актуальність аналізу цих моделей, незалежно від національних контекстів:

1. Інновації та конкурентоспроможність: Вивчення цих моделей дає можливість зрозуміти сучасну економіку та можливості, які вона відкриває. Це розуміння допомагає підприємствам і урядам розробляти стратегії для сприяння інноваціям і підвищення конкурентоспроможності.

2. Соціальна відповідальність: Певні моделі, такі як шерингова та циркулярна економіка, спрямовані на сприяння більш ефективному споживанню ресурсів і пом'якшенню впливу на навколишнє середовище. Аналіз цих моделей дозволяє оцінити їхню соціальну відповідальність та внесок у сталий розвиток.

3. Реформа економічної політики: Розуміння цих моделей може вплинути на формулювання економічної політики, зокрема щодо регулювання та стимулювання окремих секторів. Наприклад, цифрова економіка може вимагати нових правил щодо захисту даних і прав інтелектуальної власності.

4. Зміни способу життя: Такі моделі, як креативна та шерингова економіка, можуть змінити роботу, дозвілля та моделі спілкування. Аналіз цих моделей сприяє адаптації до суспільних змін і створенню нових парадигм ділової та соціальної взаємодії.

5. Індивідуальний та колективний добробут: Економіка щастя набуває все більшого значення в дискусіях про суспільний розвиток. Аналіз цієї моделі розкриває, як економічні процеси впливають на добробут окремих людей і суспільства в цілому, що має вирішальне значення для формування більш емпатичного та здорового суспільства.

Важливо визнати, що деякі з цих концепцій можуть здаватися ідеалістичними або нести в собі суттєві ризики. Наприклад, цифрова економіка є перспективним ключовим рушієм сталого розвитку за умови, що вона узгоджується з екологічними, соціальними та економічними вимогами. Однак для реалізації цих переваг необхідно вирішити такі проблеми, як цифрова нерівність, конфіденційність даних і етичні міркування у використанні технологій. Дискусія навколо економіки спільного користування має свої відмінності, оскільки вона залежить від рівня довіри, що є складно розвивати в сучасних суспільствах. Деякі дослідники навіть стверджують, що економіка спільного використання «мертва» [3]. Проте успішні платформи обміну даними, такі як Uber і Airbnb, підтверджують її потенціал.

Ці концепції пропонують різні підходи до організації економічних процесів і сприяння сталому розвитку. У подальшому обговоренні ми заглибимося в їхні спільні характеристики та відмінності (Таблиця 1).

У світлі цих міркувань стає очевидним, що кожна з цих економічних концепцій має відмінні характеристики та намагається досягти конкретних цілей, хоча і може мати певні спільні риси у своїй операційній динаміці.

Таблиця 1.

Спільні риси та відмінності креативної, шерингової, циркулярної, цифрової економіки та економіки щастя

Спільні характеристики	Відмінності
<ul style="list-style-type: none"> • Інновації: Усі ці концепції спрямовані на сприяння інноваціям, незалежно від того, чи йдеться про нові продукти, послуги чи бізнес-моделі. 	<ul style="list-style-type: none"> • Фокус і методи: Кожна концепція має власний фокус і методи досягнення цілей. Наприклад, креативна економіка акцентується на творчому потенціалі та культурних індустріях, тоді як цифрова економіка фокусується на використанні цифрових технологій.
<ul style="list-style-type: none"> • Використання технологій: Для досягнення своїх цілей вони використовують технології, такі як Інтернет, мобільні додатки, аналітика даних і штучний інтелект. 	<ul style="list-style-type: none"> • Сфери застосування: Ці концепції можуть мати певні сфери застосування; наприклад, економіка спільного користування часто включає спільні послуги, такі як коворкінг і спільне використання автомобілів, тоді як циркулярна економіка зосереджена на управлінні відходами та використанні ресурсів.
<ul style="list-style-type: none"> • Спільні цінності: Більшість з цих концепцій пропагує спільні цінності, такі як сталий розвиток, відповідальне використання ресурсів і соціальну відповідальність. 	<ul style="list-style-type: none"> • Критерії вимрювання успіху: Кожна концепція може мати різні показники успіху; наприклад, збільшення обсягів електронної комерції є важливим у цифровій економіці, тоді як збільшення кількості користувачів має значення у економіці спільного використання.
<ul style="list-style-type: none"> • Структурні зміни: Кожна концепція вносить зміни до традиційної економічної структури, створюючи як можливості, так і проблеми. 	

Аналіз цих моделей дозволяє отримати уявлення про фактори, що сприяють сталому економічному розвитку та вирішують сучасні виклики, такі як погіршення навколишнього середовища, нерівність та нестабільність. Зосередження на цих моделях дозволяє розробляти стратегії та політику, спрямовану на сприяння більш стійкому, ефективному та справедливому економічному розвитку.

Список використаних джерел:

1. *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development* (2015). United Nations. Sustainable Development knowledge

platform. Retrieved from: <http://surl.li/svqrr>

2. Ulrich vonWeizsäcker, Ernst, Wijkman, Anders. (2018). *Come On! Capitalism, Short-termism, Population and the Destruction of the Planet. A Report to the Club of Rome.*

3. Kessler, Sarah. (2015). *The “sharing economy” is dead, and we killed it. Fast Company. 14.*

УДК 005.56:005.57]:001.102

Гусаковська Т.О.,

кандидат економічних наук, доцент,

доцент кафедри менеджменту,

Войт Б.Р.,

здобувач третього рівня вищої освіти,

Полтавський університет економіки і торгівлі

СИСТЕМА КОМУНІКАЦІЙ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ЇЇ ОСНОВНІ СКЛАДОВІ

В сучасних умовах розвитку суспільства та світової економіки ефективно функціонування підприємств та організацій неможливе без налагодженої системи управління інформацією та комунікаціями. Виконання управлінських функцій супроводжується інформаційним обміном як всередині організації, так і зовні. Так, важливими аспектами для забезпечення процесу управління підприємством є налагоджена система каналів комунікацій для ефективної циркуляції інформаційних потоків, формування повідомлень та вибір оптимальних каналів їх передачі з урахуванням особливостей і потреб цільової аудиторії тощо.

Розглянемо основні складові системи комунікацій підприємства. В першу чергу, розглядаючи дану складну і комплексну систему, можемо виділити підсистеми внутрішніх та зовнішніх комунікацій.

За визначенням Л. Сагер «система внутрішніх комунікацій підприємства – це структурована сукупність інформаційних каналів, що дозволяє отримувати і оптимально розподіляти інформаційні повідомлення ділового, інтелектуального і емоційного змісту в компанії цілеспрямовано і з заданою ефективністю» [3]. В рамках цієї підсистеми дослідниця виділяє організаційну, інформаційну, технологічну та соціально-психологічну складові. Система внутрішніх комунікацій, перш за все, має завдання підвищити